

ВЕРХОВНИЙ СУД
КАСАЦІЙНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ СУД
вул. П. Орлика, 4а, м. Київ, 01043, код ЄДРПОУ 41721784

Голові Вищої ради правосуддя
Андрію Овсієнку
вул. Студентська, 12-а, м. Київ, 04050

В. о. Генерального прокурора
Віктору Чумаку
вул. Різницька, 13/15, м. Київ, 01011

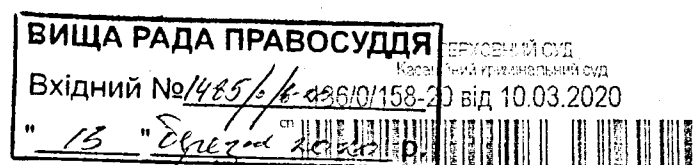
Копія: Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія
адвокатури Запорізької області
вул. Лермонтова, 19, м. Запоріжжя,
69005

**Повідомлення про втручання у діяльність суддів щодо здійснення
правосуддя**

Згідно з пунктами 1, 2 Основних принципів незалежності судових органів, схвалених резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та 13 грудня 1985 року, незалежність судових органів гарантується державою та закріплюється в конституції або законах країни. Усі державні та інші установи зобов'язані шанувати незалежність судових органів та дотримуватися її. Судові органи вирішують передані їм справи безсторонньо, на основі фактів відповідно до закону, без будь-яких обмежень, неправомірного впливу, спонукання, тиску, погроз або втручання, прямого чи непрямого, з будь-якого боку і з будь-яких би то не було причин.

Відповідно до ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод метою забезпечення незалежності судової влади є гарантування кожній особі основоположного права на розгляд справи справедливим судом тільки на законній підставі та без будь-якого стороннього впливу.

Статтею 126 Конституції України визначено, що незалежність та недоторканність судді гарантується Конституцією і законами України. Вплив на суддю у будь-який спосіб забороняється. Держава забезпечує особисту безпеку судді та членів його сім'ї.

Статтею 129 Конституції України передбачено, що суддя, здійснюючи правосуддя, є незалежним та керується верховенством права. За неповагу до суду чи судді винні особи притягаються до юридичної відповідальності.

Згідно зі ст. 6 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», здійснюючи правосуддя, суди є незалежними від будь-якого незаконного впливу. Суди здійснюють правосуддя на основі Конституції і законів України та на засадах верховенства права. Втручання у здійснення правосуддя, вплив на суд або суддів у будь-який спосіб, неповага до суду чи суддів, збирання, зберігання, використання і поширення інформації усно, письмово або в інший спосіб з метою впливу на безсторонність суду забороняється та тягне за собою відповідальність, установлену законом.

При цьому незалежність судді забезпечується недоторканністю та імунітетом судді; заборонаю втручання у здійснення правосуддя; відповідальністю за неповагу до суду чи судді; визначеними законом засобами забезпечення особистої безпеки судді, членів його сім'ї, майна, а також іншими засобами їх правового захисту. Крім того, вказаною нормою встановлено обов'язок органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, а також фізичних і юридичних осіб та їх об'єднань поважати незалежність судді й не посягати на неї.

За змістом кримінального та кримінального процесуального закону під втручанням у діяльність судових органів слід розуміти вплив на суддю у будь-якій формі (прохання, вимога, вказівка, погроза, підкуп, насильство, критика судді в засобах масової інформації до вирішення справи у зв'язку із її розглядом тощо) з боку будь-якої особи з метою схилити його до вчинення чи невчинення певних процесуальних дій або ухвалення певного судового рішення. При цьому немає значення, за допомогою яких засобів, на якій стадії процесу та в діяльність суду якої інстанції здійснюється втручання.

Відповідно до ч. 4 ст. 48 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суддя зобов'язаний звернутися з повідомленням про втручання в його діяльність як судді щодо здійснення правосуддя до Вищої ради правосуддя та до Генерального прокурора.

На виконання вищевказаних норм Закону повідомляємо, що в ході касаційного перегляду кримінального провадження за нововиявленими обставинами щодо (справа №
провадження №) за касаційною скаргою його захисників та на ухвалу Індустріального районного суду м. Дніпропетровська від 29 березня 2018 року та ухвалу Дніпропетровського апеляційного суду від 1 лютого 2019 року адвокатом (свідоцтво на право заняття адвокатською діяльністю № 325 від 09 серпня 2000 року, видане КДКА Запорізької області) було здійснено незаконний вплив на колегію суддів

Касаційного кримінального суду Верховного Суду (далі – ККС ВС) у складі Макаровець А.М., Короля В.В. та Огурецького В.П. з метою прийняття бажаних для сторони захисту неправосудних судових рішень.

Щодо фактичних обставин вчиненого незаконного впливу повідомляємо наступне:

У провадженні ККС ВС зазначена касаційна скарга у кримінальному провадженні щодо перебувала з 4 квітня 2019 року. При цьому оскаржувані судові рішення – ухвали судів першої й апеляційної інстанцій стосувалися питання перегляду за нововиявленими обставинами вироку Індустріального районного суду м. Дніпропетровська від 27 жовтня 2016 року, яким засуджено за ч. 5 ст. 191 КК України до покарання у виді позбавлення волі на строк 7 років, з позбавленням права займати посади на строк 2 роки, та з конфіскацією всього особистого майна. Вирок набрав законної сили і звернений до виконання.

Згідно з протоколом автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 4 квітня 2019 року її призначено судді-доповідачеві Макаровець А.М., а суддями, які входять до складу колегії, визначено Короля В.В. та Лагнюка М.М. У зв'язку з заявленим суддею Лагнюком М.М. самовідводом протоколом повторного автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 22 січня 2020 року замість цього судді до складу колегії включено суддю Огурецького В.П.

У судовому засіданні суду касаційної інстанції 18 лютого 2020 року захисник на початку судового розгляду заявив чергове (четверте у межах цього касаційного провадження) клопотання про зупинення виконання вироку щодо наголосивши на тому, що виконання вироку з утриманням засудженого під вартою вважає катуванням. З дотриманням визначеної КПК процедури колегія суддів у складі Макаровець А.М., Короля В.В. та Огурецького В.П. на місці постановила ухвалу про відкладення розгляду цього клопотання і розгляд його одночасно з прийняттям судового рішення по суті касаційної скарги.

Незважаючи на те, що у цьому ж судовому засіданні адвокат вже заявляв, що не має підстав для відводу складу колегії суддів, він повідомив суду, що у нього з'явилися підстави для відводу, оскільки колегія суддів прийняла не таке процесуальне рішення, на яке очікувала сторона захисту, зокрема щодо негайного звільнення засудженого з-під варти внаслідок зупинення виконання вироку. У результаті цього після нетривалої перерви в судовому засіданні, наданої для підготовки клопотання, останній заявив відвід вказаному складу суду, зазначивши як аргумент, чому захист не довіряє саме цим суддям здійснення касаційного розгляду, таке: «У зв'язку із систематичним порушенням вимог кримінального процесуального закону у цьому касаційному провадженні ми звернулися до ДБР (Державного бюро розслідування) про вчинення

суддями Макаровець А.М., Королем В.В. та Лагнюком М.М. кримінального правопорушення. Наша заява вчасно не була розглянута, тому подальшим кроком було звернення до слідчого судді Шевченківського суду м. Києва зі скаргою на бездіяльність слідчого, яка була розглянута і задоволена, й суд зобов'язав внести до ЄРДР відомості про кримінальне правопорушення вказаними суддями. А також є відповідь із Генеральної прокуратури, що відомості внесені до ЄРДР за ч. 1 ст. 375 КК, розпочато досудове слідство. Ці документи є в наявності і ми просимо їх долучити до матеріалів кримінального провадження».

Очевидно, що адвокату _____ як фахівцю у галузі права було достовірно відомо, що за його клопотанням про відвід колегією суддів має бути прийняте судове рішення у формі ухвали в нарадчій кімнаті.

З метою незаконного впливу на суддів колегії адвокат _____ надав колегії суддів для долучення до провадження:

1. Свою заяву до ДБР від 28 серпня 2019 року про внесення до ЄРДР відомостей про вчинення у цьому касаційному провадженні головою ККС ВС Кравченком С.І., суддями Макаровець А.М., Королем В.В., Лагнюком М.М. кримінальних правопорушень, передбачених ст. 14, ч. 2 ст. 375, ч. 2 ст. 376-1, ч. 2 ст. 397 КК, та внесення невстановленою службовою особою цього ж суду неправдивих відомостей до автоматизованої системи документообігу суду.
2. Подану ним 09 вересня 2019 року слідчому судді Шевченківського районного суду м. Києва скаргу на бездіяльність слідчого ДБР щодо невнесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР.
3. Ухвалу слідчого судді Шевченківського районного суду м. Києва від 18 вересня 2019 року, якою зобов'язано уповноваженого слідчого ДБР внести до ЄРДР відомості про вчинення кримінального правопорушення, викладеного в заяві від 28 серпня 2019 року.
4. Письмове повідомлення від Генеральної прокуратури України адвокату _____ на його звернення, що на виконання ухвали суду слідчим ДБР 11 жовтня 2019 року зареєстровано кримінальне провадження з попередньою кваліфікацією за ч. 1 ст. 375 КК (постановлення суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови).

Таким чином, до моменту прийняття колегією суддів остаточного рішення по суті касаційної скарги самим же захисником було умисно і штучно створено умови для впливу на суддів колегії, що здійснювали касаційний розгляд за скаргою цього ж захисника, що свідчить про плановість реалізації з моменту подачі касаційної скарги своєї схеми впливу на суд з метою отримання бажаних для сторони захисту рішень: або щодо задоволення відводів та усунення на надуманих підставах

вказаної колегії суддів від розгляду касаційної скарги по суті; чи щодо зупинення виконання вироку (тоді як сам вирок уже давно набрав законної сили, а предметом касаційного перегляду є лише ухвали, якими було констатовано відсутність нововиявлених обставин для перегляду цього вироку); або ж щодо ухвалення постанови по суті скарги та задоволення вимог, що містяться в ній.

Для повної і об'єктивної оцінки вказаних фактів вважаємо за необхідне звернути увагу на те, що адвокат з моменту звернення до суду касаційної інстанції і протягом усього касаційного провадження систематично і умисно створював штучні процесуальні приводи, щоб використати їх як засоби впливу на суддів. Так, уже 6 квітня 2019 року, до винесення будь-якого процесуального рішення касаційного суду щодо касаційної скарги захисників, адвокат подав заяву про відвід усім суддям цього складу з посиланнями на порушення вимог ч. 3 ст. 35 КПК під час здійснення автоматизованого розподілу, посилаючись на надумані підстави, начебто суддя Лагнюк М.М. був відсутній 4 квітня 2019 року на робочому місці, що виключало його участь в автоматизованому розподілі, а інші судді (Бущенко А.П., Голубицький С.С., Стефанів Н.С. та Шевченко Т.В.) незаконно не були включені в цей перелік.

Усі вищезазначені звернення адвоката було ретельно розглянуто.

Так, за результатами розгляду вказаної заяви про відвід судді Лагнюку М.М. ухвалою колегії суддів від 9 квітня 2019 року було відмовлено в її задоволенні з огляду на відсутність інформації про те, що будь-хто із вказаних у протоколі автоматизованого розподілу цієї справи в касаційному суді осіб, у тому числі й суддя Лагнюк М.М., були відсутні на робочому місці, перебували на лікарняному, у відрадженому, відпустці або ж не мали повноважень у зв'язку із закінченням їх терміну.

За результатами розгляду вказаної вище касаційної скарги захисників ухвалою колегії суддів від 9 квітня 2019 року відкрито касаційне провадження, а ухвалою від 10 квітня 2019 року витребувано кримінальне провадження щодо з метою перегляду в касаційному порядку. Одночасно було розглянуто і залишено без задоволення клопотання захисників про зупинення оскаржуваного щодо засудженого вироку місцевого суду.

Попри це захисник повторно 15 квітня 2019 року подав на адресу касаційного суду заяву про відвід усьому складу суддів, визначених для розгляду касаційної скарги в інтересах а 16 квітня 2019 року – аналогічне попередньому клопотання про зупинення виконання вироку.

У зв'язку із цим та з огляду на відсутність обґрунтованих доводів і передбачених КПК підстав ухвалами від 22 квітня 2019 року відмовлено в задоволенні відводу колегії суддів у складі Макаровець А.М., Короля В.В. та

Лагнюка М.М. й повторно залишено без задоволення клопотання про зупинення виконання вироку щодо

Слід зазначити й про те, що факт дотримання вимог законодавства під час автоматизованого розподілу 4 квітня 2019 року касаційної скарги захисників та у ККС ВС був предметом перевірки тимчасової комісії за участю посадових осіб цього суду у результаті якої жодних порушень не виявлено, про що заявник був повідомлений.

У подальшому мали місце неодноразові звернення захисника на адресу Верховного Суду до різних посадових осіб у зв'язку з незадоволенням процесуальними рішеннями суддів, визначених для касаційного розгляду у кримінальному провадженні щодо (25 квітня – клопотання щодо розгляду заяви про відвід; 3 травня – пропозиції до Голови Верховного Суду про звернення до Вищої ради правосуддя щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів Макаровець А.М., Короля В.В., Лагнюка М.М. та інших; 6 травня – зміни до попередньої пропозиції).

Таким чином, наведені вище факти поведінки захисника зокрема щодо кількості та змісту його звернень протягом нетривалого періоду часу з моменту подачі касаційної скарги до призначення дати касаційного розгляду, тобто у період підготовчих дій касаційного розгляду згідно із ст. 430 КПК, свідчать про зловживання правом на звернення та намагання створити умови для впливу на прийняття суддями бажаного для нього процесуального рішення. Зокрема, відповідно до ст. 430 КПК у ході підготовки касаційного розгляду суддею-доповідачем без виклику сторін кримінального провадження вчиняється ряд процесуальних дій, у тому числі вирішуються заявлені клопотання. Проте у цьому вичерпному переліку підготовчих дій відсутні повноваження на вирішення на цій стадії відводів суддям, а також не передбачено проведення судових засідань, оскільки все здійснюється без виклику сторін. Усупереч чіткій регламентації КПК захисник саме на цій стадії касаційного провадження подавав клопотання про відвід суддів, а після призначення 8 травня 2019 року касаційного розгляду кримінального провадження на 1 серпня 2019 року продовжив таку свою недобросовісну процесуальну поведінку, попри те, що йому як адвокату не могло не бути достеменно відомо про це як особі, яка має відповідні юридичні знання в галузі кримінального процесуального права.

У наведеному переконує й подальша хронологія подій, коли до початку судових засідань у касаційному суді, тобто в період, коли КПК також не передбачає проведення судових розглядів, захисник подавав численні клопотання про ознайомлення із журналами судових засідань ККС ВС (18 та 22 липня 2019 року), за відсутності проведення таких згідно із законом; про відвід

суддів (30 липня 2019 року), порядок розгляду якого також регламентовано на іншій стадії процесу.

Що стосується клопотань захисника та самого засудженого про особисту участь у судовому засіданні касаційного суду на 1 серпня 2019 року, то їх подання 30 липня 2019 року свідчить про наміри сторони захисту затягнути строки касаційного перегляду, оскільки як професійному адвокату так і самому засудженому було очевидно, що для організації особистої участі засудженої особи, яка відбуває покарання у виді позбавлення волі, у судовому засіданні суду касаційної інстанції двох днів не достатньо.

За таких обставин вважаємо, що на колегію суддів вчинявся активний, довготривалий і систематичний тиск, про що свідчить навмисне й безпідставне відволікання захисником повторними аналогічними зверненнями, кожне з яких отримало належну суддівську відповідь.

Під час судових засідань у суді касаційної інстанції захисник продовжував обрану ним стратегію впливу на суд, оскільки вкотре заявив відвід колегії суддів 1 серпня 2019 року.

У судовому засіданні 17 вересня 2019 року подав одночасно заяву про відвід суддів, клопотання про передачу кримінального провадження на розгляд Великої Палати Верховного Суду, клопотання про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого в порядку ст. 34 КПК. Очевидність того, що вказані клопотання захисника не ґрунтуються на змісті кримінального процесуального закону, оскільки ст. 34 КПК передбачено вирішення питання про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого, а для Верховного Суду – ще й в межах юрисдикції різних апеляційних судів, підтверджує спрямованість поведінки захисника на порушення розумних строків судового розгляду та умисне, необґрунтоване затягування часу касаційного перегляду, що є шкідливим для інтересів його ж підзахисного.

У подальшому захисник 27 вересня 2019 року подав клопотання про ознайомлення з матеріалами касаційного провадження, а 13 січня 2020 року – клопотання про негайне припинення катування шляхом невідкладного зупинення виконання вироку.

Як наслідок, у судовому засіданні касаційного суду 21 січня 2020 року суддя Лагнюк М.М. заявив самовідвід, аргументований тим, що захисник у заявах про відвід постійно повідомляє завідомо неправдиву інформацію щодо начебто відсутності цього судді на роботі 4 квітня 2019 року, а це створює підставу для звернення до суду з позовом про захист честі й гідності та спростування недостовірної інформації.

Водночас, отримавши копії ухвал колегії суддів касаційної інстанції, постановлених за наслідками розгляду його численних очевидно безпідставних

клопотань, захисник 28 серпня 2019 року звернувся до ДБР із заявою про вчинення суддями Макаровець А.М., Королем В.В. та Лагнюком М.М. кримінальних правопорушень за ч. 1 ст. 375 КК.

Таким чином, **захисник у цьому випадку застосував таку схему впливу на свідомість і волю суддів:**

- систематичне звернення до суду із очевидно безпідставними (на надуманих підставах) заявами та клопотаннями про прийняття процесуальних рішень, які не є остаточними у цьому провадженні, а також звернення до інших органів про притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності ще на стадії касаційного провадження, до прийняття рішення по суті;
- у випадку відмови в задоволенні цих заяв та клопотань – звернення до органів досудового розслідування ще на стадії касаційного провадження, до прийняття рішення по суті кримінального провадження, щодо внесення в ЄРДР відомостей щодо суддів у зв'язку із прийняттям поточних процесуальних рішень як начебто неправосудних, оскільки вони за результатом не такі, на які розраховувала сторона захисту;
- використання факту про внесення відомостей у ЄРДР щодо конкретних суддів, які здійснюють судовий розгляд, як засобу впливу на цих суддів з метою добитися прийняття бажаного для сторони захисту неправосудного судового рішення.

Отже, вважаємо, що такі дії є очевидно грубим і відвертим проявом неповаги до суду, спробою схилити суддів до прийняття незаконного рішення, а факт звернення із заявою про вчинення кримінального правопорушення та публічне оприлюднення цього факту в судовому засіданні перед виходом суду до нарадчої кімнати для прийняття судового рішення – погрозою суддям негативними наслідками у вигляді кримінальної чи дисциплінарної відповідальності у разі прийняття іншого, ніж бажає захисник, рішення.

Окрім того, ще одним проявом незаконного впливу на свідомість суддів є втручання шляхом публікацій захисником на своїй сторінці у соціальній мережі «Фейсбук», у яких він допускав висловлювання, критику, коментарі щодо діяльності суддів колегії з приводу розгляду кримінального провадження щодо у касаційному порядку. Особливо інтенсивно він ініціював обговорення у вказаній соціальній мережі протягом 18–21 лютого 2020 року, тобто до моменту виготовлення повного тексту судового рішення за наслідками касаційного розгляду, з приводу свого невдоволення прийняттям рішення ККС ВС у справі щодо й допускав голослівні звинувачення на адресу складу суду щодо неправосудності такого рішення, а також опублікував звернення до правоохоронних органів із закликом про притягнення

до відповідальності суддів ККС, які приймали рішення в ході касаційного провадження щодо Як особі, яка брала участь у судовому розгляді в суді касаційної інстанції, було відомо, що 18 лютого 2020 року колегія суддів ККС ВС прийняла і проголосила лише резолютивну частину постанови по вказаному провадженню, якою ухвалу Індустріального районного суду м. Дніпропетровська від 29 березня 2018 року та ухвалу Дніпропетровського апеляційного суду від 1 лютого 2019 року залишила без змін, а касаційні скарги захисників і – без задоволення. У вказаній постанові зазначалось, що складання судового рішення у формі постанови вимагає значного часу, а тому повний текст буде проголошено 24 лютого 2020 року.

Вищевикладені факти у своїй сукупності розцінюємо як форму впливу на суд та намагання чинити тиск для ухвалення неправосудного рішення, в якому зацікавлений захисник Такі дії захисника свідчать про те, що він вдається до засобів і методів, які суперечать чинному законодавству та спрямовані на дискредитацію суду і здійснення ним на суддів незаконного впливу.

Відповідно до п. 7 ч. 1 ст. 131 Конституції України, п. 9 ч. 1 ст. 3, п. 8 ч. 1 ст. 73 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» Вища рада правосуддя вживає заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя.

З огляду на викладене повідомляємо про втручання у діяльність суддів щодо здійснення правосуддя, просимо розглянути це повідомлення та вжити відповідних заходів реагування, передбачених законодавством України.

Відповідно до вимог ст. 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватися присяги адвоката України та правил адвокатської етики, а порушення вказаних вимог закону відповідно до вимог ст. 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» є підставами для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. З урахуванням уже наведених аргументів вважаємо за потрібне повідомити відповідним органам адвокатури для надання ними об'єктивної професійної оцінки процесуальної поведінки адвоката під час касаційного перегляду кримінального провадження щодо

Додатки:

1. Копії судових рішень:

- ухвал колегії суддів ККС ВС про відмову у задоволенні відводу суддів від 9 квітня, 22 квітня, 1 серпня, 17 вересня 2019 року та від 18 лютого 2020 року на 11 арк. в 1 прим;

- ухвали судді ККС ВС про витребування кримінального провадження від 10 квітня 2019 року на 1 арк. в 1 прим.;
 - ухвали судді ККС ВС про відмову у задоволенні клопотання про зупинення виконання судового рішення від 22 квітня 2019 року на 1 арк. в 1 прим.;
 - ухвали колегії суддів ККС ВС про задоволення самовідводу від 21 січня 2020 року на 1 арк. в 1 прим.;
 - постанови ККС ВС від 18 лютого 2020 року на 5 арк. в 1 прим.;
2. Копії документів:
- клопотання про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого від 16 вересня 2019 року на 7 арк. в 1 прим.;
 - заяви до ДБР від 28 серпня 2019 року на 3 арк. в 1 прим.;
 - скарги на бездіяльність слідчого ДБР від 9 вересня 2019 року на 3 арк. в 1 прим.;
 - резолютивної частини ухвали слідчого судді Шевченківського районного суду м. Києва від 18 вересня 2019 року на 1 арк. в 1 прим.;
 - письмового повідомлення від Генеральної прокуратури України від 25 жовтня 2019 року на 1 арк. в 1 прим.;
 - висновку комісії від 25 квітня 2019 року на 7 арк. з додатками на 8 арк. в 1 прим.;
3. Скріншоти сторінки у соціальній мережі «Фейсбук» на 15 арк. в 1 прим.

Судді

Алла Макаровець

Володимир Король

Микола Лагнюк

Василь Огурецький